

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko-pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

PaedDr. Beata Bazalová

Čítanie nás baví

(Metodika a súbor pracovných listov k záujmovému útvaru)

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: PaedDr. Beata Bazalová

Kontakt na autora UZ: ZŠ, Ul. E.B.Lukáča 6, Šahy
Zs.lukaca.sahy@gmail.com

Názov: **Čítanie nás baví**

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Viera Poliaková

ISBN 978-80-565-0997-5

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Úvod	4
Pracovné listy pre 5. ročník	5
Pracovné listy pre 6. ročník	15
Pracovné listy pre 7. ročník	20
Pracovné listy pre 8. ročník	23
Pracovné listy pre 9. ročník	27

Úvod

Výsledky výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov z marginalizovaných rómskych komunít (MRK) vykazujú značne nepriaznivý stav prospechovosti. Rómski žiaci nezriedka končia školskú dochádzku v nižšom ako 9. ročníku, vykazujú vysoký počet vymeškaných ospravedlnených i neospravedlnených hodín. Úlohou školy je zabezpečiť osobnostný rozvoj žiaka a zároveň rešpektovať jeho vzdelávacie potreby a kultúrnu identitu.

V procese socializácie žiakov z MRK ide jednak o vrastanie do vlastnej kultúry a jednak o začleňovanie sa do kultúry majoritnej spoločnosti. V prostredí vlastnej kultúry je najsilnejším faktorom rodinné prostredie, v ktorom je dieťa súčasťou veľkého celku bez potreby zdôraznenia individua, bez potreby vyniknúť v skupine. Školská trieda je oproti tomu formálna skupina limitovaná normami, ktorými sa riadi činnosť učiteľa a žiaka. Žiak sa ocitá v prostredí, kde sú vyučovacie hodiny ohraničené časom, rozvrhom hodín, vyžaduje sa správanie v súlade so školským poriadkom, hlavnou činnosťou je učenie. Začlenenie sa do prostredia školskej triedy je teda pre žiakov z MRK náročným procesom, v ktorom jedným z kľúčových činiteľov je osoba učiteľa. Učiteľ sa stáva príkladom a vzorom. Dobrý triedny učiteľ musí poznať domáce prostredie, z ktorého pochádzajú žiaci jeho triedy a prípadný deficit kompenzovať prostriedkami napomáhajúcimi inklúzii v skupine.

Učebné zdroje sú prostriedkom na rozvíjanie žiakovej osobnosti. Žiaci z MRK preferujú ústny prejav pred písomným, zážitkové aktivity pred memorovaním. Informácie získané z informačných učebných zdrojov majú byť sprostredkované v nových súvislostiach, zaujímavými formami. Vhodnými formami sú zážitkové aktivity – hry, súťaže. Učebné zdroje v procese výučby sú pre žiakov z MRK motivačným činiteľom k aktívnemu učeniu sa. Motivačné činitele uspokojujú potreby žiaka, aktivujú jeho záujem o učenie. Jedným z činiteľov je učiteľ, ktorý riadi, vytvára dobré vzťahy so spolužiakmi, kontroluje, odmeňuje. Usiluje sa dosiahnuť, aby sa aktivizácia prejavila na vyššej úrovni vo forme záujmov, presvedčení. Buduje tak vnútornú motiváciu žiaka, ovplyvňuje jeho osobnosť. Žiak túži dosiahnuť výkon, uznanie, osobné naplnenie.

Pracovné listy pre 5. ročník

Pracovný list č. 1

Ľudová tvorba																																																																		
Čo už vieme	<p>Podčiarkni prvky ľudovej tvorby. výšivky, hrnčiarstvo, počítače, ľudová slovesnosť, automobily, ľudová architektúra, kroje, fotografie, kino</p> <p>Doplň prvky ľudovej slovesnosti (v N sg):</p> <table border="1" style="margin-left: 20px; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20px;">R</td><td style="width: 20px;"></td><td style="width: 20px;">Z</td><td style="width: 20px;"></td><td style="width: 20px;"></td><td style="width: 20px;">Á</td><td style="width: 20px;"></td><td style="width: 20px;">K</td><td style="width: 20px;"></td></tr> <tr> <td></td><td>I</td><td>E</td><td></td><td></td><td>Ň</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>P</td><td></td><td>V</td><td></td><td>S</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>Á</td><td>J</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>P</td><td></td><td>Í</td><td>S</td><td></td><td>O</td><td></td><td>I</td><td>E</td></tr> <tr> <td></td><td>R</td><td>A</td><td></td><td>O</td><td>S</td><td></td><td></td><td>K</td><td>A</td></tr> <tr> <td>H</td><td>Á</td><td></td><td></td><td>N</td><td></td><td>A</td><td></td><td></td><td></td></tr> </table> <p><i>Pomôcky: rozprávka, báj, hádanka, pieseň, príslovie, pranostika, povesť</i></p>	R		Z			Á		K			I	E			Ň				P		V		S						Á	J							P		Í	S		O		I	E		R	A		O	S			K	A	H	Á			N		A			
R		Z			Á		K																																																											
	I	E			Ň																																																													
P		V		S																																																														
	Á	J																																																																
P		Í	S		O		I	E																																																										
	R	A		O	S			K	A																																																									
H	Á			N		A																																																												
Ideme von	Exkurzia do múzea.																																																																	
Pracujeme	<p>1. Po návšteve múzea napíš názvy predmetov ľudovej tvorby, ktoré sa tam nachádzali. Pomôž si obrázkami.</p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: space-around;"> <div style="flex-grow: 1;"> <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: center; align-items: center; margin-top: 10px;"> </div> <p>2. Svoje zistenia zdokumentuj fotografiami z návštevy múzea, ktoré uložíš do PC.</p>																																																																	
Tvoríme	<p>Nakresli predmet ľudovej tvorby, ktorý ťa na exkurzii najviac zaujal. Môže ich byť i viac.</p> <div style="border: 2px solid blue; border-radius: 20px; height: 150px; width: 100%; margin-top: 10px;"></div>																																																																	

Pracovný list č. 2

Ľudová pieseň															
Čo už vieme	Podčiarkni formy ľudovej slovesnosti: ľudová pieseň, ľudová rozprávka, báseň, príslovie, román, porekadlo, báj, poviedka, pranostika, novela, hádanka, detektívka, povesť														
Ideme von	Stretnutie s folkloristom - hudobníkom. Prieskum medzi rodinnými príslušníkmi.														
Pracujeme	<p>1. Prácou v skupine vytvor rebríček najobľúbenejších ľudových piesní, ktoré si získal od hudobníka a prieskumom.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. <p>2. Dopln chýbajúce údaje.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Druh ľudovej piesne</th> <th>Názov (na základe prieskumu/učebnice)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Svadobná</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>Povedz mi, má milá</i></td> </tr> <tr> <td>Uspávanka</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>Morena, Morena</i></td> </tr> <tr> <td>Banicka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pracovná</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>3. Práca s textom piesne: <i>Čerešničky, čerešničky, čerešne, vy ste sa mi rozsypali po ceste. Kto vás nájde, ten vás pozbiera, ja som mala včera večer frajera.</i></p> <p> 🎵 Urč počet veršov v strofe _____ 🎵 V texte piesne podčiarkni zdobneniny. 🎵 Vypíš dvojice slov, ktoré sa rýmujú, urč druh rýmu. _____ _____ </p>	Druh ľudovej piesne	Názov (na základe prieskumu/učebnice)	Svadobná			<i>Povedz mi, má milá</i>	Uspávanka			<i>Morena, Morena</i>	Banicka		Pracovná	
Druh ľudovej piesne	Názov (na základe prieskumu/učebnice)														
Svadobná															
	<i>Povedz mi, má milá</i>														
Uspávanka															
	<i>Morena, Morena</i>														
Banicka															
Pracovná															

Pracovný list č. 3

Ľudová rozprávka	
Čo už vieme	Na základe indícií doplň formy ľudovej slovesnosti: a) <i>Vždy v nich zvíťazí dobro nad zlom:</i> _____ b) <i>Ľud si ich spieval pri práci, oslavách:</i> _____ c) <i>Majú ponaučenie:</i> _____ d) <i>Ľudové múdrosti bez ponaučenia:</i> _____ e) <i>Hovoria o pozorovaní počasia a prírody:</i> _____
Ideme von	Návšteva mestskej knižnice, knihy rozprávok.
Pracujeme	1. Podčiarkni znaky rozprávok: a) <i>Kratší/dlhší epický útvar.</i> b) <i>Dobro/zlo vždy víťazí.</i> c) <i>Vyskytujú sa v nej nadprirodzené/reálne bytosti a deje.</i> d) <i>Vyskytujú sa v nej ľubovoľné čísla/magické čísla.</i> e) <i>Opakovanie s obmenami – vakácie/variácie.</i> f) <i>Stupňovanie deja – gravitácia/gradácia.</i> 2. Zaznamenaj kľúčové informácie o živote Pavla Dobšinského zistené za pomoci internetu: <div style="border: 1px solid black; height: 120px; width: 500px; margin: 10px 0;"></div> 3. Doplň chýbajúci termín: a) Opakovanie s obmenami nazývame <input type="text"/> b) <input type="text"/> -prenášanie ľudovej slovesnosti z pokolenia na pokolenie. c) Stupňovanie deja inak - <input type="text"/> 4. Doplň druh rozprávok: a) <i>autorská</i> / <input type="text"/> b) <i>klasická</i> / <input type="text"/> c) <i>fantastická</i> / <input type="text"/>

Rozprávka Trojruža	
Čítame si	Čítanie rozprávky Trojruža v školskej knižnici
Pracujeme s textom	<p>1. Rozprávku Trojruža zaraďujeme medzi (označ šípkou):</p> <p style="text-align: center;"><i>realistické rozprávky</i> <i>fantastické rozprávky</i></p> <p>2. Z rozprávky vypíš tri hlavné postavy a napíš tri ich kľúčové vlastnosti.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; width: 150px; height: 40px; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; width: 150px; height: 40px; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; width: 150px; height: 40px; margin-bottom: 5px;"></div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 5px;"> <hr style="width: 30%;"/> <hr style="width: 30%;"/> <hr style="width: 30%;"/> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 5px;"> <hr style="width: 30%;"/> <hr style="width: 30%;"/> <hr style="width: 30%;"/> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 5px;"> <hr style="width: 30%;"/> <hr style="width: 30%;"/> <hr style="width: 30%;"/> </div> <p>3. Do štruktúry rozprávania doplň osnovu rozprávky. Snaž sa vyjadriť jednou vetou, hľadaj podstatu príbehu, vyhni sa detailom.</p> <div style="margin-bottom: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block; margin-right: 10px;">Úvod</div> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> </div> <div style="margin-bottom: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block; margin-right: 10px;">Jadro</div> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> </div> <div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block; margin-right: 10px;">Záver</div> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> <hr style="width: 80%; margin-left: 10px;"/> </div>

Jozef Harvan: Rozprávka O múdrej Aranke

s ilustráciami autora

Kedysi dávno, žil rómsky huslista Jano so svojou krásnou mladou ženou Terkou. Mali dve dcéry Marienku a najstaršiu Aranku ktoré im osud doprial, aj keď túžili po synovi. Jedného dňa sa Jano vracal so svojou kapelou z neďalekej dediny, kde boli hrať sedliakovi na svadbe. Ako primáš rozhodol, že si skráti cestu cez les, aby boli skôr doma. Cesta im rýchlo ubiehala, rozprávali si rôzne príhody, ktoré počuli ako malí chlapci od svojich rodičov. Bubeník Fero zavola na Jana.

„Brat môj, nechceš nechať toho vyprávania o divnom chlapovi? Ľudia vravia, že ešte aj dnes má uši nastražené ako kedysi a my sa blížime do hory.“

„Fero, vari nemáš plné gate,“ posmieval sa mu primáš Jano.

„Nič sa neboj, a keď sa ukáže, pekne mu zahráme od podlahy, nech si zatancuje,“ laškujie Jano.

„Chlapi, v dnešnej dobe netvory po svete nechodia a za chvíľu sme doma, len čo vyjdeme z hory, spustíme sa kopcom cez polianku k potoku.“

Vtom sa celým lesom ozvala rana, ako by niekto hodil niečo na zem.

„Počuli ste to chlapi?“ zareval Fero. „Varuj dušu,“ a ako prvý berie nohy na ramená.

Vyľakaní chlapi nečakali a nasledovali Fera.

„Čo ste to za chlapi, ste horší ako baby,“ smial sa na plné hrdlo Jano.

Veď to len veвериčkám spadli šišky, alebo sa prevrátil medveď, pomyslel si a pokračoval v ceste, veď v diaľke už vidí svetielko, zaiste tam končí hora. Čím viac sa k svetielku približoval, tým viac sa mu zdalo, že sa mu hora vzdáľuje, akoby nemala konca. Zrazu v hore nastala tma ako o polnoci a nebolo vidieť ani na krok.

„Hrom do toho, že by oblohu zatiahli čierne mraky a ženie sa veľká búrka? To ale bude lejak, aký nepamätám. Vybral z vrecka zápalky, aby si posvieti na cestu. Zapálil zápalku, ale niekto mu ju sfúkol. Tak sa to opakovalo niekoľkokrát, až Janovi došlo, že je zle, a spomenul si na príbeh, čo mu vyprávala jeho nebožká mamička, keď ešte bola na svete. Chcel ujsť, ale nohy mal ťažké, ako by mu vrástli do zeme. Pokúšal sa volať o pomoc, ale nevydal zo seba ani len hlások. Prebehlo mu hlavou, čo bude robiť, a zalial ho studený pot. Počuje ako sa k nemu blížia ťažké kroky, ale nikoho nevidí a zrazu zastali pred ním samotným. Odporný, strašný, dunivý hlas naňho spustil zhurta.

„Ako si sa opovážil vstúpiť do mojej hory a vysmievať sa, že už nie som na svete? Musím ťa zmárniť, alebo mi dáš čo je ti najmilšie u srdca.“

Jano sa začal križovať, aby si uchránil holý život, prosil o zľutovanie, ktoré mu nebolo nič platné, a tak prikývol, že mu dá, čo žiada.

„Čo ti môžem dať, veď nemám nič a najmilšie sú moje husličky. Tie si zober, len ma nechaj žiť.“

„Nechaj si svoje husle, o tie nestojím.“

„Dáš mi za ženu svoju dcéru, krásnu Aranku.“

„Aranku? To nikdy, je príliš mladá.“ Ale čo mal robiť, prikývol hlavou a už vedľa neho stojí zelený dubový muž. Chlap ako samotná hora, z ktorého ide strach a hrôza.

„Jano, dobre ma počúvaj, za tri dni a tri noci musíš Aranku doniesť do hory. Beda ti, keby si ma chcel obalamutiť. Maj na pamäti, len tri dni a tri noci. Po troch dňoch by sa tebe a tvojej rodine zle poviedlo, ako že sa volám dubový muž.“

Tleskol trikrát mocno do dlaní, až sa hora ozývala a zmizol. Vyľakaný Jano márne na dubového muža volal, nik sa mu neozýval, len ozvena, ktorá sa mu

posmievala a opakovala na celý les: „Len tri dni a tri noci...“

Vyľakaný a zmätený sa ocitol na polianke, spustil sa kopcom a bol doma. Vtrhol do chyžky, akoby ho naháňalo sto čertov.

„Čo sa ti stalo, Janko?“ spýtala sa na smrť vyľakaná Terka. Jano sa len vystrašene križuje, pozerá previnilo na svoju dcérku Aranku, rozplače sa a rozpráva, čo sa mu prihodilo v lese. Janova žena skoro omdlela, keď počula, komu sľúbil ich krásnu dcérku.

„Nikdy nedám svoju dcéru tej zelenej dubovej oblude z lesa, počuješ, Jano! Nech si hľadá nevestu medzi stromami a nie medzi nami ľuďmi,“ kričí Terka. Bezbranná a zúfalá preklína celý les. „Čo len budeme robiť?“

Napadlo jej, že utečú ďaleko, kde ich dubový muž nikdy nenájde.

„Kde by sme, mamička, utekali, veď by nás všade našiel,“ prehovorila Aranka, ktorá doteraz mlčala. „Nič sa netrápte, ja už niečo vymyslím, veď mám na to tri dni a tri noci. Som rada, že sa oteckovi nič nestalo a vrátil sa nám živý. Ktovie, ako by dopadol, keby nesúhlasil. Dobre si urobil otecko a už sa netráp.“

Terka sa zarazila, že jej dcéra pobrala od pána boha viac rozumu, ako ona sama, chůďa moje, aká je statočná.

Už dávnejšie sa Aranke zdalo, keď prala v potoku, ako by ju sledovala samotná hora. Večer, keď všetci zaspali, Aranka nikým nespozorovaná vytratila sa k potoku, aby sa vyplakala a požalovala krištáľovej vode. Jej usedavý plač za tmavej noci zabolél nočného strážcu mesiaca, ktorý plával po nočnej oblohe, ale zobudil aj vílu všetkých vôd.

„Prečo tak úpenlivo nariekaš, krásna Aranka, čo sa ti stalo?“ oslovila ju modro-krištáľová víla.

„Ani sa nepýtaj, milá víla, radšej by som plávala s mesiačikom po nočnej oblohe, schovala sa na dno tvojho potôčika, ako by som sa mala vydať za dubového muža, ktorému ma musel sľúbiť otec, aby ho nezmárnil zo sveta...“

Víla pozrela na mesiačika a sľúbili jej pomoc, lebo sama neprekabáti dubového netvora. „Nič sa neboj, prestaň nariekať a pozorne počúvaj. Hneď s ranným úsvitom pôjdeš do lesa a vyhľadáš dubového muža, hlasom nešetri, kým sa ti neukáže. Bude vzdorovať, že ešte neuplynuli tri dni a tri noci, ale ty sa nenechaj odbiť a trvaj na svojom. Viac ti dopovie môj verný priateľ mesiac.“

Aranka poďakovala modro-krištáľovej víle, nočnému strážcovi mesiačikovi a pobrala sa domov.

Hneď ráno vstala ako prvá, len čo sa rozbrieždilo, utekala k neďalekej hore, volala na dubového muža, až kým sa neobjavil pred ňou.

„Prečo ma budíš krásna Aranka, že by už ubehli tri dni a tri noci?“

„Nehnevaj sa na mňa, dubový muž, ale keď sa mám stať tvojou ženou, splň mi moje jediné prianie. Ak mi ho splníš, budem ti dobrou ženou. Ak nie, navždy na mňa zabudneš a tvoja zmluva s mojím otcom bude neplatná.“

Dubový muž usilovne premýšľal, ale potom si pomyslel: „Veď čo si môže priat' chudobné dievča. Všetko, čo je na svete, jej splním a stane sa mojou ženou.“

„Dobre, nech je po tvojom, Aranka,“ smial sa dubový muž.

„A teraz mi prezraď, nevestička moja, tvoje želanie.“

Suverenita dubového mužička Aranku píchala ako bodľač u srdiečka.

„Zariad', aby dnes presne o polnoci nočný strážca mesiačik svietil na oblohe ako po iné dni.“

„To si ma zobudila kvôli takému obyčajnému želaniu? Považuj ho vopred za splnené, pred polnocou príď k potôčiku, budem ťa tam čakať.“

Tleskol do dlaní a za hlasitého smiechu ako sa objavil, tak aj zmizol.

Na smrť vyľakaná Aranka sa rozbehla domov. V chyžke sa práve prebúdzali.

„Aranka, čo sa ti stalo, že si bledá, kde si tak zavčas rána bola?“ spýtal sa

ospalý otec.

„Ale otecko, aká že som bledá, to sa ti len zdá, bola som sa pozrieť na slniečko, ako sa šplhá ponad vysoké hory na oblohu.“

Musela zaklamať, aj keď nechcela. Veď sa dosť trápia nad nešťastím, ktoré ich postihlo. V ten deň sa nemohla dočkať večera. Keď všetci zaspali, Aranka potichučky, aby nikoho nezobudila, vytratila sa z chalúčky. Pri potoku stál dubový muž, ktorý ju netrpezlivo čakal, aby jej splnil pranie.

„Dobre sa pozerať, moja krásna nevesta, na nočnú oblohu! Dnes vyčarujem mesiac, ktorý bude svietiť len pre tvoje potešenie. Mačka, čierny les, nech svieti mesiac dnes!“ Tleskol do dlaní, ale všade len hustá tma, že by sa dala krájať nožom. Skáče, dupoce nohami, až sa zem otriasa, nadáva, prosí, aby sa ukázal, ale mesiaca na nočnej oblohe niet. Vedel, že je to márne, a tak za strašného revu zakričal do tmavej noci mocne, ako lev.

„Vyhralo si, ľudské pozemské plemeno, tvoja prosba sa splniť nedá,“ a ušiel do lesa.

Od toho času ho už nikto nikdy nevidel. Len mesiac sa občas ukrýva za čierne mraky, aby pripomenul ľuďom zlého dubového mužička.

Aranka utekala, čo jej nohy stačili, aby zvestovala tú radostnú správu svojim ospalým rodičom a sestre. Len čo vošla do chyžky, kričí, čo jej hrdlo stačí:

„Mamička, otecko, sestrička vstávajúte!“

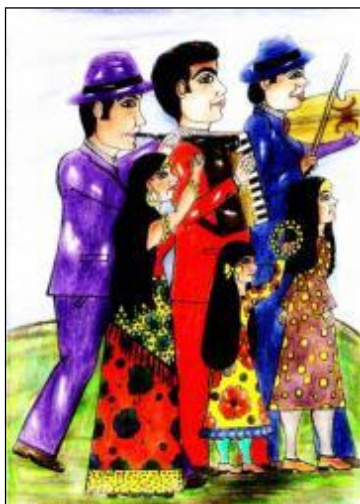
Zrazu všetci vyskočili vyľakaní z postele, kde sladko spali, ako srnky.

„Čo sa robí Aranka?“

Zľakli sa, či po ňu neprišiel dubový muž.

„Mamička, otecko, sestrička, moji verní priatelia mesiac a modro-krištáľová víla od potôčika mi pomohli nad dubovým mužom vyhrať.“

Jano od radosti schytil husle a do rána hral len pre mesiačika a modro-krištáľovú vílu, aby sa im zavďačil. Od tých čias putuje s muzikantmi, s Terkou a dcérami po svete, aby zvestoval tú radostnú správu všetkým ľuďom. Pokiaľ neumreli, raz zaklopú aj na vaše dvere, aby vám zahrali a zaspievali od srdiečka o nočnom strážcovi a múdrej modro-krištáľovej víle. A ja v diaľke už počujem zvonieť zlatý zvonec - a mojej rozprávky je koniec.

Ján Harvan: O múdrej Aranke

Pracujeme
s textom

1. Označ správne tvrdenie, ktoré vyplýva z textu:

- a) *Terka a Aranka boli sestry.*
- b) *Jano s muzikantmi, s Terkou a dcérami putoval po svete, aby našiel modro-krištáľovú vílu.*
- c) *Keď ubehli tri dni a tri noci, Aranka sa vybrala za dubovým mužom.*
- d) *Jano s muzikantmi, Terkou a dcérami chceli zvestovať radostnú správu všetkým ľuďom.*

2. Označ správnu možnosť. Obrazné pomenovanie hustá tma

- a) *je metafora.*
- b) *je personifikácia.*
- c) *je epiteton.*
- d) *je prirovnanie.*

3. Šípkami pospájaj dvojice, ktoré k sebe patria.

vyskočili ako srnky
hlasom nešetri
Slnko sa šplhá ponad
hory
Ťažké kroky

metafora
epiteton
prirovnanie
personifikácia

4. Frazeologickému spojeniu zahráme mu od podlahy zodpovedá význam:

- a) *pri hraní budú sedieť hudobníci na podlahe*
- b) *zahrajú mu rázne do tanca*
- c) *hudobníci budú hrať pomalé piesne*
- d) *hudobníci sa opili a nemôžu hrať*

5. Z textu rozprávky vypíš:

- a) *fantastické postavy*

- b) *reálne postavy*

6. Doplň vlastnosti múdrej Aranky tak, aby začínali písmenami jej mena.

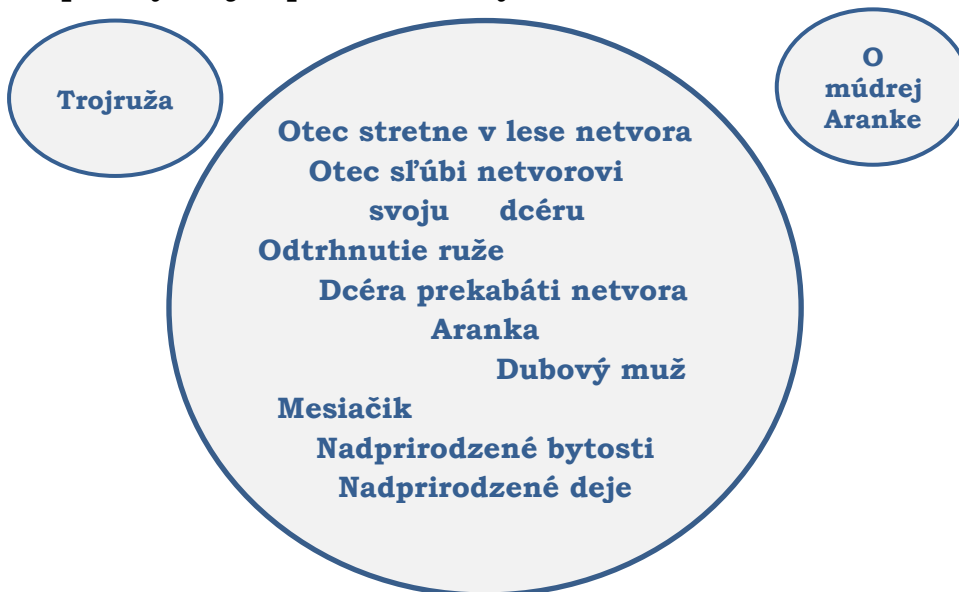
(Pomôcky:
akčná,
adaptabilná,
aktívna,
nebojácna...)

A	
R	
A	
N	
K	
A	

(Akrostich = slovo, ktoré vzniklo z prvých písmen iných slov)

7. Fakty a postavy šípkami priradiť k rozprávkam. Zistiš, že obe rozprávky majú spoločné znaky.

8. Rozprávky Trojruža a O múdrej Aranke majú mnoho spoločných znakov, zakladajú sa na rovnakom motíve. Opakovanie motívu s určitými obmenami nazývame

Tvoríme

Nakresli, ako si predstavuješ dubového muža.

Ukážeme, čo už vieme

1. Označ možnosť, v ktorej sú uvedené len formy ľudovej slovesnosti.

- a) *pieseň, román, báseň, povest*
- b) *rozprávka, poviedka, príslovie*
- c) *pranostika, komédia, porekadlo*
- d) *báj, hádanka, rozprávka*

2. Označ správnu možnosť. Pavol Dobšinský bol zberateľom slovenských:

- a) *rozprávok*
- b) *báji*
- c) *piesní*
- d) *prísloví a porekadiel*

3. Z rozsypaných písmen poskladaj termín, ktorým označujeme prenášanie ľudovej slovesnosti ústnym podaním z pokolenia na pokolenie.

4. Rozprávky Trojruža a O múdrej Aranke zaradíme medzi rozprávky:

- a) *realistické*
- b) *fantastické*

5. Vypíš po jednej fantastickej a realistickej postave z každej rozprávky.

	Trojruža	O múdrej Aranke
Fantastická postava		
Realistická postava		

6. Označ správne tvrdenia (môže ich byť viac):

- a) *V rozprávke sa vyskytujú čísllice tri, šesť, deväť, dvanásť.*
- b) *V rozprávke sa stretáva dobro so zlom.*
- c) *Rozprávka má pochmúrny dej a tragický záver.*
- d) *Termín gradácia označuje opakovanie s obmenami.*
- e) *V rozprávke sa vyskytujú fantastické postavy a deje.*

7. Doplň termín.

Opakovanie s obmenami nazývame

Pracovné listy pre 6. ročník

Pracovný list č.1

Balada													
Čo už vieme	<p>Doplň spoločné znaky a rozdiely ľudovej rozprávky a ľudovej balady.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Ľudová rozprávka</th> <th style="width: 50%;">Ľudová balada</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Neznámy autor</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>Šírla sa tradovaním</i></td> </tr> <tr> <td><i>Záver – dobro vždy zvíťazí</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>Pochmúrny dej</i></td> </tr> <tr> <td><i>Nadprirodzené bytosti a deje</i></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Ľudová rozprávka	Ľudová balada	<i>Neznámy autor</i>			<i>Šírla sa tradovaním</i>	<i>Záver – dobro vždy zvíťazí</i>			<i>Pochmúrny dej</i>	<i>Nadprirodzené bytosti a deje</i>	
Ľudová rozprávka	Ľudová balada												
<i>Neznámy autor</i>													
	<i>Šírla sa tradovaním</i>												
<i>Záver – dobro vždy zvíťazí</i>													
	<i>Pochmúrny dej</i>												
<i>Nadprirodzené bytosti a deje</i>													
Ideme von	Návšteva mestskej knižnice - balady štúrovských autorov												
Pracujeme	<p>1. Za pomoci učebnice a návštevy knižnice napíš názvy slovenských balád:</p> <p>a)</p> <p>b)</p> <p>c)</p> <p>d)</p> <p>2. Zaznamenaj znaky ľudovej balady v balade Kačička divoká:</p> <p>Pochmúrny dej:</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; width: 400px; height: 70px;"></div> </div> <p>Tragický záver:</p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; width: 400px; height: 40px;"></div> <p>Nadprirodzené deje:</p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; width: 400px; height: 80px;"></div>												

3. Umelá balada je: a) *umelecká balada*

b) *balada, ktorá má známeho autora*

c) *balada, ktorá nemá známeho autora*

4. Umelá balada sa šírila tradovaním:

a) *áno*

b) *nie*

5. Čiarou spoj baladu s jej autorom.

♪ Lucijný stolček
♪ Išli hudci horou
♪ Žltá ľalia
♪ Zakliata panna vo
Váhu a divný
Janko
♪ Kačička divoká

ľudová balada
Janko Kráľ
Ján Botto
ľudová balada

Ján Botto

6. Portréty a mená autorov balád sa pomiešali. Správne ich pospájaj.

Janko Kráľ

Samo Chalupka

Ján Botto

Tvoríme

Vyber si jednu baladu a pokús sa zobraziť ju ako komix.

1.

2.

3.

4.

Sociálna balada																																																																																											
<p>Čo už vieme</p>	<p>Označ pravdivosť alebo nepravdivosť tvrdenia.</p> <p><i>Všetky druhy balád obsahujú nadprirodzené bytosti a deje.</i></p> <p>ÁNO NIE</p> <p><i>Sociálne balady zobrazujú ťažké sociálne pomery ľudu.</i></p> <p>ÁNO NIE</p> <p><i>Sociálne balady majú rýchly spád a nemajú tragický záver.</i></p> <p>ÁNO NIE</p>																																																																																										
<p>Pracujeme</p>	<p>1. Sociálna balada, ktorej autorom je P. O. Hviezdoslav má názov Zuzanka ...</p> <p style="text-align: center;">↓ TAJNIČKA</p> <table style="margin-left: 20px;"> <tr> <td style="padding: 5px;">1 N pl. slova „hrad“</td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px; text-align: center;">1</td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> <td style="border: 1px solid black; width: 20px;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">2 Útvar ľud. sloves.</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">2</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">3 Opozitum inak</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">3</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">4 Opak nešťastia</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">4</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">5 Peknota</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">5</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">6 Zdrobnenina oheň</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">6</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">7 Veľký vetrík</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">7</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">8 Vyletúva z ohňa</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">8</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">9 Literárny druh</td> <td style="border: 1px solid black; text-align: center;">9</td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> <td style="border: 1px solid black;"></td> </tr> </table> <div style="text-align: right; margin-top: 20px;"> </div> <p>2. Označ správne tvrdenia:</p> <p>Janko Kráľ bol väznený:</p> <p>a) v Šahách b) v Štúrove c) v Leviciach</p> <p>Janko Kráľ tvoril v literárnom smere:</p> <p>a) klasicizmus b) realizmus c) romantizmus</p> <p>Janko Kráľ patril do skupiny:</p> <p>a) štúrovcov b) hviezdoslavovcov c) kollárovcov</p>	1 N pl. slova „hrad“	1									2 Útvar ľud. sloves.	2									3 Opozitum inak	3									4 Opak nešťastia	4									5 Peknota	5									6 Zdrobnenina oheň	6									7 Veľký vetrík	7									8 Vyletúva z ohňa	8									9 Literárny druh	9								
1 N pl. slova „hrad“	1																																																																																										
2 Útvar ľud. sloves.	2																																																																																										
3 Opozitum inak	3																																																																																										
4 Opak nešťastia	4																																																																																										
5 Peknota	5																																																																																										
6 Zdrobnenina oheň	6																																																																																										
7 Veľký vetrík	7																																																																																										
8 Vyletúva z ohňa	8																																																																																										
9 Literárny druh	9																																																																																										

	<p>3. Vo vetách odhaľ názvy balád Janka Kráľa (podčiarkni ich):</p> <p><i>Bezbožné dievky nikdy nechodili do kostola. Viac ako Kristus na kríži ich zaujímal švárny husár Janko. Zverbovaný mládenec bol veľmi urastený a dievkam daroval kvet. Pred dedinou stál veľký drevený kríž a čiapka husára, ktorý sa pri ňom zastavil, zaujala nepriateľského vojaka. Na milého husára namieril zbraň. Husár zostal ako skamenelý. Vojak využil jeho prekvapenie a strieľal. O chvíľu bol husár zabitý. Bezbožné dievky mu nepomohli, ale zbabelo ušli. Husár milé panny preklial. Odvtedy si ľudia rozprávajú a vznikla balada Zakliata panna vo váhu a divný Janko.</i></p> <p>4. Na internete vyhľadaj a doplň údaje zo života Janka Kráľa:</p> <p>Dátum a miesto narodenia: _____</p> <p>Dátum a miesto úmrtia: _____</p> <p>Dôvod uväznenia Janka Kráľa: _____</p> <p>_____</p> <p>Téma básne Šahy: _____</p> <p>_____</p>
<p>Tvoríme</p>	<p>Nakresli, ako si predstavuješ Zuzanku Hraškovie.</p>

Povešť									
Čo už vieme	<p>Vyfarbi postavičku, ktorá má pravdu.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>Sú tam len reálne deje.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Povesti sú miestne, historické, ľudostné.</p> </div> </div> <div style="margin-top: 10px;"> <p>Povešť je dlhý epický útvar, ktorý má reálne jadro.</p> <p>Povešť je kratší epický útvar, ktorý má reálne jadro.</p> <p>Povesti sú miestne, historické, heraldické.</p> <p>V povesti sa nachádzajú nadprirodzené bytosti a deje</p> </div>								
Ideme von	Návšteva miestnej knižnice, knihy povestí								
Pracujeme	<p>1. Napíš názvy povestí, ktoré sa viažu k regiónu, v ktorom žiješ. Pomôž si informáciami, ktoré si získal v knižnici a na internete.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>2. Uveď príklad na jednotlivé druhy povestí.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">Miestna</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Historická</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Heraldická</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Démonologická</td> <td></td> </tr> </table> <p>3. Napíš mená autorov slovenských povestí.</p> <div style="border: 2px solid blue; height: 80px; margin-top: 10px;"></div>	Miestna		Historická		Heraldická		Démonologická	
Miestna									
Historická									
Heraldická									
Démonologická									

Pracovné listy pre 7. ročník

Pracovný list č. 1

Poézia štúrovcov	
Čo už vieme	<p>Doplň chýbajúce informácie.</p> <p>Literárny smer, v ktorom tvorili štúrovci <input type="text"/></p> <p>Medzi štúrovcov zaraďujeme autorov</p> <div style="border: 1px solid black; height: 50px; width: 100%;"></div> <p>Rodné mesto A. Sládkoviča <input type="text"/></p> <p>patrí do oblasti Hontu.</p>
Ideme von	Exkurzia do mesta Krupina, múzeum A. Sládkoviča.
Pracujeme	<p>1. Označ správnu možnosť.</p> <p style="text-align: center;">Andrej Sládkovič</p> <div style="text-align: center;"></div> <div style="border: 1px solid orange; background-color: #fde9d9; padding: 10px; text-align: center;"><p>a) zomrel b) narodil sa v Krupine</p><p>písal a) len o slobode b) aj o láske</p><p>miloval a) Máriu Pišlovú b) Adelu Ostrolúcku</p></div> <p>2. Označ správnu odpoveď.</p> <p>A. Sládkovič písal: a) len lyriku a) len epiku</p> <p>Básnická skladba Detvan pozostáva:</p> <p>a) z piatich spevov b) zo šiestich spevov</p> <p>Hlavným hrdinom básnickej skladby Detvan</p> <p>a) je Martin b) je Juraj</p> <p>3. Urč básnický prostriedok označený vo veršoch.</p> <p><u>Možno mi</u> tvojich úst sa odrieknuť, <u>možno mi</u> ruku nedostať, <u>možno mi</u> v diaľky žiaľne utieknuť, <u>možno mi</u> nemilým ostať...</p> <div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div> <p>4. Označ antonymum slova utieknuť.</p> <p>a) ujst' b) zostať c) urieknuť</p> <div style="text-align: right;"></div>

Andrej Sládkovič: Dcérika a mať

Pracujeme s textom

1. V slzách matička sedela, často vzdychlo sa jej, a malé, útle dievčatko vpraví mamke svojej:	2. „Čo kropíš tými slzami moje žlté vlasy? Či vari visia nad nami, mamička, zlé časy?“.
3. Pritisknúc k srdcu vreľému mať púčok ružový, a ústa k čielku bielemu, dcérušku osloví:	4. „Otec tvoj nechce z hrobu vstať, spod zelenej trávy: a nevie, nevie tvoja mať, čo svet z teba spraví!
5. Svet má zbroje, tys' bez zbroja, veľký svet, tys' malá: a nevie, nevie mať tvoja, komu ťa chovala!“	6. A slza v očiach dievčatka teší plač materi, a potecha tečie sladká z nevinných úst dcéry.
7. „Dobří sa zlostných neboja, čo by sa ich báli? — Boh má zbroje, svet bez zbroja, Boh veľký, svet malý!“	8. A dve ľubosti objímu nádeje svet nový; pritiskne k srdcu vreľému mať púčok ružový.

1. Označ správnu možnosť. Báseň je:

- a) lyrická b) epická

2. Pokús sa vyjadriť tému básne tromi vetami.

3. Napíš verše, ktoré vystihujú ideu básne.

4. Doplň definíciu. *Báseň, ktorá pripomína ľudovú slovesnosť a je tvorená podľa jej vzoru sa nazýva* *na ľudovú slovesnosť.*

5. Na základe básne doplň tabuľku.

Počet strof básne	
Počet veršov v strofe	
Počet slabík vo veršoch	
Druh rýmu, schéma	
Básnické prostriedky	
Verš, ktorým sa začína pásmo postáv	

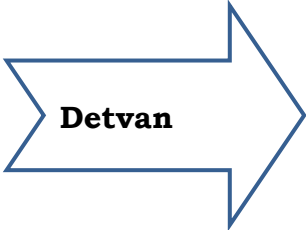

Pracovný list č. 3

Janko Kráľ: Lyrika	
Čo už vieme	<p>Označ správne tvrdenia:</p> <p>Janko Kráľ v Šahách: a) študoval b) narodil sa c) bol väznený</p> <p>Janko Kráľ tvoril: a) lyriku b) epiku c) lyriku i epiku</p> <p>Janko Kráľ napísal báseň: a) Šahy b) Marína c) Mor ho!</p>
Ideme von	Návšteva mestskej knižnice
Pracujeme	<p>1. Básne Janka Kráľa rozdeľ na lyrické a epické (balady).</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>Lyrika</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p><i>Zverbovaný Orol Kríž a čiapka Husár Šahy Skamenelý Jarná pieseň</i></p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Epika</p> </div> </div>
Práca s textom	<p>Motivačný text Janko Kráľ: Šahy <i>Ak ste o hontianskom počuli väzení – nejeden už šuhaj tam bol zatvorený. Tí hontianski páni, tvrdší ako skala, nejedna dievčina Šahy oplakala, čo cicajú krásu, zdravie šuhajovi, aj toho prekliala, čo zmyslel okovy. Nie každý vydrží tie moriace muky, keď sa raz dostane do stoličnej ruky. Väčšina obledne, na posmech vycivie a keď vyjde vonká, na vetre zahynie. Kto biede, trápeniu chudáka neverí, nech počúva v noci stiskanie fujery, ktorú väzeň potme ukradomky lapá, keď temničiar zaspal, jeho kríž a trápa.</i></p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 60%;"> <p>1. Urč básnické prostriedky:</p> <p>Tvrdsí ako skala <input style="width: 150px; height: 20px;" type="text"/></p> <p>Moriace muky <input style="width: 150px; height: 20px;" type="text"/></p> <p>Cicajú krásu <input style="width: 150px; height: 20px;" type="text"/></p> <p>2. Pokús sa k básnickým slovám pripísať neutrálne ekvivalenty:</p> <p><i>temničiar</i> - _____ <i>vonká</i> - _____</p> <p><i>fujera</i> - _____ <i>trápa</i> - _____</p> </div> <div style="width: 35%; border: 1px solid blue; padding: 5px;"> <p>Idea básne:</p> <hr style="border: none; border-top: 1px solid blue; margin: 5px 0;"/> <p>Počet slabík vo veršoch - veršový systém:</p> <hr style="border: none; border-top: 1px solid blue; margin: 5px 0;"/> <p>Rým:</p> <hr style="border: none; border-top: 1px solid blue; margin: 5px 0;"/> </div> </div>

Pracovné listy pre 8. ročník

Pracovný list č. 1

Andrej Sládkovič: Marína, Detvan	
Čo už vieme	<p>Označ správnu možnosť.</p> <p>Nosnú tému tvorby štúrovcov tvorili: a) túžba po slobode b) láska c) príroda</p> <p>Štúrovci tvorili: a) v 18. storočí b) v 19. storočí c) v 20. storočí</p> <p>Čerpali z: a) klasicistickej literatúry b) gréckeho bájoslovia c) ľudovej slovesnosti</p> <p>Báseň Marína je: a) lyrická b) epická c) lyricko-epická</p> <p>Báseň Detvan je: a) lyrická b) epická c) lyricko-epická</p>
Pracujeme	<p>1. Krížikom označ kľúčové informácie charakterizujúce obdobie slovenského romantizmu:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Národnostný útlak☐ Štúrovci☐ Na prvom mieste sú osobné city autorov☐ Snaha o zjednotenie slovenského národa prostredníctvom spisovného jazyka☐ Idylická poézia☐ Národné hnutie☐ Láska k vlasti prevláda nad osobnými citmi☐ Dôraz na ľudovú slovesnosť☐ Hlavnou literárnou formou boli poviedky z dedinského prostredia <p>2. K básni priradiť zodpovedajúcu charakteristiku:</p> <p> obhajuje slovenský národ a jazyk</p>

**Nehaňte ľud
môj**

**priznáva, že miluje Máriu Pischlovú
a lásku tu predstavuje ako silu,
ktorá „nové svety stvorí!“**

Marína

**v postave Martina a Eleny oslavuje
slovenský ľud**

**3. Na internete nájdí čo najviac informácií o básni Marína, o
Maríne Pišlovej a stručne ich zaznamenaj:**

Pracovný list č. 2

	<p>Andrej Sládkovič: Detvan</p>		
<p>Čo už vieme</p>	<p>Stavba literárneho diela</p>	<p>OBSAH → TÉMA → IDEA</p> <p>FORMA</p>	
<p>Pracujeme s textom</p>	<p>1. Sformuluj čo najvýstižnejšie prvky literárneho diela Detvan.</p> <p>Téma: _____</p> <p>_____</p> <p>Idea: _____</p> <p>_____</p> <p>Forma: _____</p> <p>2. Uved' tri hlavné postavy a stručne ich charakterizuj:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Uved' počet spevov, ich názvy, motív každého spevu čo najstručnejšie charakterizuj.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>		

	<hr/> <p>3. Uved' počet veršov v strofe: _____</p> <p>4. Vyhľadaj trópy: _____</p> <hr/> <hr/> <hr/>
	<p>Na internete vyhľadaj údaje o oblasti Detvy, nájdí detviasky kroy. Podľa neho nakresli, ako si predstavuješ Martina.</p>

Pracovné listy pre 9. ročník

Pracovný list č. 1

Ladislav Ballek

Čo už vieme

1. V prešmyčkách nájdí základné údaje spojené s Ladislavom Ballekom:

Rodná dedina
N A T Y R E

Najvýznamnejšie romány
G Á Y T A

N O C M Í P O K

N Á Ž U J T A Š O P

2. Na internete vyhľadaj základné údaje o živote autora:

Detstvo prežil v: _____

Študoval na pedagogickej fakulte v _____

Pôsobil vo vydavateľstve _____

Politické funkcie _____

Bol veľvyslancom v _____

Dáta narodenia a úmrtia _____

3. Po sledovaní filmu Pomocník doplň údaje:

Réžia: _____

Osoby a obsadenie (3 hlavné postavy):

4. Dej filmu zaznamenaj vo forme vnútornej kompozície literárneho diela.

expozícia (úvodná časť):

kolízia (zauzľovanie deja, čiže zápleтка):

kríza (vyvrcholenie deja):

peripetia (nečakaný obrat):

katastrofa (tragické riešenie konfliktu):

Pracovný list č. 2

Ukážeme, čo už vieme

Žiaci deviateho ročníka základnej školy prechádzajú preverovaním úrovne vedomostí z vyučovacích predmetov matematika a slovenský jazyk a literatúra. Cieľom testu - forma A je overovanie čitateľských kompetencií, práca s informáciami a rozsah vedomostí v podobnej forme, v akej bude prebiehať centrálné testovanie. Test pozostáva z ukážky a na ňu nadväzujúcich 10 úloh. Úlohy sú uzavreté, ich kognitívna úroveň je orientovaná na zapamätanie (poznávanie a rozpoznávanie, vybavovanie), porozumenie (interpretácia, usudzovanie, porovnávanie, dedukcia, vysvetľovanie, dokazovanie), aplikácia (postup na riešenie problému, implementácia), analýza (rozlišovanie, usporiadanie, prisudzovanie) a hodnotenie (určovanie, vyvodzovanie).

Test - forma B obsahuje rozličné typy úloh (otvorené, zatvorené, priradovanie odpovedí a podobne), vychádzajú z učiva a požiadaviek predmetu slovenský jazyk a literatúra, viažu sa k téme Ladislav Ballek, film. Žiaci nemusia preukázať len sumu naučených vedomostí, ale odpovede vyvodzujú zo samotného textu. Znasobuje sa tým možnosť úspešnosti žiakov z MRK, ktorých vedomosti zvyčajne nie sú hlboké a pamäť je krátkodobá.

A forma

Úryvok

Eva Riečanová vypravovala pomocníka až k bráne. Tam sa s ním chvíľu lúčila, milo a prehnane koketovala, takže Volent opúšťal ulicu doslova obťažkaný tými najväčšími prísľubmi, tušením veľkých ženských prísľubov, pre ktoré si už za rohom ulice začal rozjarene popiskovať. Riečanka sa vrátila do kuchyne k mužovi. Prišla sa pokochať na jeho strachu a zbedačiť ho úplne, inými slovami, prišla kuť železo, kým bolo horúce, a vyvolať čo možno najneprijemnejšiu scénu.

1. Ktorá výpoveď viažuca sa k textu je pravdivá?

A. Štefan Riečan je pomocníkom Volenta Lančariča.

B. Volent zvádza Evu Riečanovú.

C. Volent Lančarič je pomocníkom Štefana Riečana.

D. Volent Riečan si nadšene popiskoval.

2. Ktorá výpoveď zodpovedá správaniu Evy Riečanovej?

A. Eva Riečanová si váži svojho muža a podporuje ho.

B. Eva Riečanová milo koketovala s pomocníkom.

C. Eva Riečanová má obavy o to, ako sa bude správať jej manžel.

D. Eva Riečanová je smutná, lebo musí kuť železo zahorúca.

3. Ktoré vysvetlenie vystihuje význam slovného spojenia „kuť železo, kým bolo horúce“?

A. Usilovná práca prináša človeku osoh.

B. Je potrebné dosiahnuť svoj cieľ aj za cenu konfliktov.

C. Netreba robiť unáhlené rozhodnutia.

D. Treba využiť vhodnú situáciu a nič neodkladať.

4. Slovo rozjarene je

A. homonymom slova veselo.

C. príslovka odvodené od slova jar.

B. antonymom slova veselo.

D. synonymom slova veselo.

5. Koľko neplnovýznamových slovies sa nachádza v poslednej vete textu?

A. 0

C. 1

B. 3

D. 2

6. Ktorej možnosti zodpovedajú gramatické kategórie a vzor podstatného mena v slovnom spojení „prišla kuť železo“?

A. mužský rod, jednotné číslo, nominatív, dub

B. stredný rod, jednotné číslo, akuzatív, mesto

C. stredný rod, jednotné číslo, nominatív, mesto

D. stredný rod, množné číslo, akuzatív, mesto

7. Vyber možnosť, v ktorej je správne zapísaná priama reč.

A. Riečanka: „Tak čo?“

C. Riečanka: „tak čo?“

B. Riečanka, „Tak čo?“

D. Riečanka: „Tak čo?“

8. Urči, ktorý z uvedených žánrov nepatrí medzi prozaické žánre?

A. *poveš'*

C. *novela*

B. *komédia*

D. *poviedka*

9. Slovo pokochať vzniklo

A. *skracovaním.*

C. *odvodzovaním.*

B. *skladaním.*

D. *prenášaním významu.*

10. Obrazné pomenovanie „obťažkaný najväčšími príslubmi“ je

A. *personifikácia.*

B. *metafora.*

C. *epiteton.*

D. *prirovnanie.*

B forma

1. Ktorými tromi prídavnými menami by si vyjadril/a vlastnosti Evy Riečanovej?

2. a) Rozdeľ slová z vety podľa príslušnosti k slovnému druhu.

b) Do prázdneho políčka vypiš slovné druhy, ktoré sa vo vete nenachádzajú.

c) Políčka s plnovýznamovými slovnými druhmi podfarbi modrou, s neplnovýznamovými zelenou farbičkou.

Zavše pozrel pod schody, kde sa vyhrieval bernardín, pri ktorom sa pristavovali školáci, aby ho potiahli za uši, potriasli mu labku alebo chvost.

Podstatné mená

Prídavné mená

Zámená

Slovesá

Príslovky

Predložky

Spojky

3. Vyber a podčiarkni 5 najdôležitejších vlastností, ktoré podľa teba má mať dobrý podnikateľ.

flexibilný tvorivý ustráchaný bezohľadný komunikatívny odvážny
energický láskavý empatický tvorivý pohodlný prefikáný labilný

4. Urob korektúry textu.

Neozval sa premáhal nechúť do jedla no statočne prežúval. Nemohol nič vrieť nezmohol sa ani na jedno slovo. Prešiel si dlaňou po lisej lepke. Trochu trpko si uvedomil že veru bez vlasov je všetkým smiešny a preto si voči nemu aš tak dovolia.

5. Čiarami prirad' možnosti, ktoré k sebe patria. Pozor, vety sú uvedené s chybami.

Premáhal nechúť do jedla no statočne prežúval.

**Jednoduchá veta,
dvojčlenná, neúplná**

Nemohol nič vrieť nezmohol sa ani na jedno slovo.

**Súvetie, prirad'.
odporovacie**

Prešiel si dlaňou po lisej lepke.

Súvetie, podrad'.

Uvedomil si že bez vlasov je smiešny.

**Súvetie, prirad'.
zlučovacie**

6. Vyriešením doplnovačky zistíš názov Románu, ktorý slúžil ako predloha k natočeniu filmu.

1. Hlavný vetný člen

2. Antonymá inak

3. Obrazné pomenovanie

4. Krátky útvar

5. Nástroj na kreslenie

6. Nezmysel

7. Trieska inak

8. Séria obrázkov s bublinami

1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

7. Vytvor synonymický rad k slovu smiešny.

8. Z kľúčových slov úryvku vytvor krátky príbeh v inom kontexte.

neozval sa, premáhal, statočne, nemohol, slovo, uvedomil si, smiešny, dovoľia

9. Vyber sloveso, ktoré vytvorí zmysluplné spojenie so slovom televízor.

A. zapnem

C. zalejem

B. zhasnem

D. žasnem

10. Dopln slovne spojenie. Derniera je

.....

Zdroje:

<http://miladulka.blog.cz/1112/mlady-par-nosicky-kroj>

<http://www.bellarose.sk/dekorace/pleteny-kosik-natur/>

<http://www.keramika-mostek.cz/zbozi.html>

<http://elizabehtin.wordpress.com/2011/08/08/ceresne-ribezle-grapefruit/>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Pavol_Dob%C5%A1insk%C3%BD

<http://www.kvetyonline.sk/umelekvety/eshop/33-1-Bytove-a-zahradne-doplanky/0/1/9/3/>

<http://devin.rtv.s.sk/clanok/kulturne-temy/udelovanie-cien-trojruza-a-ceny-ludovita-fullu?currentPage=7>

https://www.google.sk/?gws_rd=ssl#q=jozef+harvan+tri+rozpr%C3%A1vky

<http://www.masky.sk/spanielske-ciganske-masky/ciganka4/>

<http://www.gyron.sk/r-73-kacice>

http://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Botto

http://sk.wikipedia.org/wiki/Janko_Kr%C3%A1%C4%BE

<http://leccos.com/index.php/clanky/chalupka-samo>

<http://encyklopediafiktivnychpostav.wordpress.com/2013/12/25/zuzanka-hraskovie/>

<http://omalovanky.luksoft.cz/lide/chlapec-1280.php>

<http://blogslovakov.blogspot.sk/2011/11/pracovna-ponuka-dievca-doparu.html>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Andrej_Sl%C3%A1dkovi%C4%8D

http://www.stockphotos.cz/image.php?img_id=14976055&img_type=1

<http://www.paseka.sk/index.php?&page=katalog&book=79699>

http://zlatyfond.sme.sk/dielo/17/Sladkovic_Marina/2

<http://www.antikvariat-5d.sk/kniha-detvan-andrej-sladkovic-355530.aspx>

<http://zivotjezaujimavy.webnode.sk/pribehy/>

<http://www.dotankoch.sk/poslanci/ladislav-ballek/obdobie/2>

http://www.filmexport.sk/article.php?article_id=210&category_id=4&parent_id=0

<http://encyklopediafiktivnychpostav.wordpress.com/2014/01/22/valent-lancaric/>